

Triagecriteria uitleg

Aanhoudend braken

Het braken gaat maar door, meerdere keren per uur, ook met lege maag.

Abnormale pols (vermoed)

Recent ontstaan afwijkend ritme of frequentie. Normale hartfrequentie bij volwassenen 60-100/ minuut.

ALTE

Apparent Life Threatening Event; plotseling en onverwacht optredende ogenschijnlijk levensbedreigende situatie (bleek, slap en/of blauw).

Anafylaxie

Anafylaxie kan snel dodelijk zijn (<5 - 30 minuten). Heeft een acuut begin en is snel progressief (minuten tot uren).

Er is sprake van anafylaxie bij aanwezigheid huidklachten optredend binnen minuten tot uren na blootstelling aan een allergeen, in combinatie met verschijnselen van:

- de luchtwegen (stridor, piepen en/of dyspneu)
- gastro-intestinale klachten (krampende buikpijn of braken) en/of
- de bloedsomloop (hypotensie, tachycardie, collaps)

Ook alleen circulatoire verschijnselen (collaps/duizeligheid) na blootstelling aan bekend allergeen voor patiënt is een anafylaxie. Anafylaxie is altijd indicatie tot EpiPen®, maar gebruik verandert urgentie niet.

AVPU

A: alerte reactie, V: reactie op aanspreken, P: reactie op schudden of pijnprikkel, U: geen reactie.

Bariatrische ingreep

De eerste maanden na een bariatrische ingreep kunnen er complicaties optreden. Binnen 24 uur contact opnemen met de eigen bariatrisch chirurg bij klachten zoals braken, zuurbranden, buikpijn en nachtelijk hoesten.

Beet giftig dier

Giftig dier: slang, spin, hagedis. Denk aan tetanus. Er is geen éénduidige urgentie te geven, aangezien de giftigheid sterk verschilt tussen de verschillende giftige dieren. Zie www.vergiftigingen.info voor meer informatie.

Bloed ophoesten

Van belang is de mate van bloed ophoesten te bepalen. 'Hevig' is ophoesten van puur bloed. 'Matig' is ophoesten van slijm met overduidelijk bloed. 'Gering' is enkele druppels bloed bij het hoesten. Ophoesten van bloed is urgent behalve 'druppels' bloed.

Bloedbraken

Van belang is de mate van bloedverlies te bepalen. 'Hevig' is opgeven van puur bloed. 'Matig' is braaksel met bloed. 'Gering' is enkele druppels bloed bij het braaksel.

Corpus alienum ingeslikt en gevaarlijk

Speekselvloed, batterij, knoopbatterij, scherp voorwerp/ rand, twee of meer magneten.

Dehydratie

Tekenen zijn droge slijmvliezen mond, huilen zonder tranen, halve dag geen mictie. Bij kinderen: drinkt minder dan de helft van normaal en/of halve dag geen natte luier of niet geplast. Braken plus diarree kan leiden tot dehydratie. Bij kinderen onder 1 jaar: sufheid, afgenomen huidturgor.

Duizeligheid

Licht in het hoofd, draaierig, neiging tot vallen of stoornis van het evenwicht. 'Hevig': kan niet meer op de benen staan.

fotofobie

Intolerantie voor licht waarbij iemand geen of weinig licht in zijn oog of ogen kan verdragen en dit zelfs als pijnlijk ervaart. Het gaat hierbij om acute fotofobie.

Heftige lokale allergische reactie

Een heftige lokale zwelling is groter dan 10 centimeter in doorsnede. Dit kan zijn bij een insectensteek, een beet en bij ernstige reacties op bijvoorbeeld haarverf.

Hoog-energetisch trauma (HET)

Hiermee wordt bedoeld dat er sprake is van een letsel waarbij groot geweld (veel energie) op het lichaam is ingewerkt. De context bepaalt of een HET acuut is of niet.

Een HET kan voorkomen in verschillende omstandigheden. Onder andere val van grote hoogte (2-3 maal lichaamslengte), ongeval met snelheid > 45 km/u (met autogordel om), auto contra voetganger > 10 km/u, ongeval fietser/ motorrijder > 30 km/uur, ster in de voorruit (door hoofd), ongeval met beknelling.

Insult

Plotselinge bewusteloosheid gepaard gaande met trekkingen, vaak met tongbeet, schuim op de mond en urineverlies. Duurt enkele minuten.

Ischemie

Onvoldoende bloedtoevoer, bijvoorbeeld door (arteriële) bloeding of vaatvernauwing. Ledemaat opvallend bleek en/of koud, bij acuut ontstaan veel pijn.

Koortsstuip

Treedt op tussen 6 maanden en 5 jaar, tijdens het oplopen van de lichaamstemperatuur, duurt meestal enkele minuten en wordt gevolgd door sufheid.

Kortademig

Een (te snelle) ademhaling die veel inspanning kost of het gevoel geeft te weinig lucht binnen te krijgen. Moeite met ademen. 'Hevig': kan geen vijf woorden achtereen zeggen. Zit rechtop. Is doorgaans instabiele B en U1. 'Matig': milde tachypneu of gebruik van hulpademhalingspierspieren. 'Gering': (gevoel van) lichte benauwdheid, geen gebruik van hulpademhalingspierspieren. Bij kind: steunende, kreunende of piepende ademhaling betekent hevig kortademig.

Koude rilling

Onbedwingbaar rillen tijdens het stijgen van de lichaamstemperatuur.

Kwijlen

Hiermee wordt bedoeld: kwijlen doordat de doorgang van de luchtweg te klein is, vaak in combinatie met (ernstige) dyspneu. Het gaat niet om kwijlen als gevolg van pijn.

Melaena

Plakkerige, teerachtige ontlasting.

Meningeale prikkeling

Vanwege toenemend heftige pijn kan de patiënt de kin niet naar de borst bewegen. Bij baby leidt buigen van de beentjes vanuit de heupen (luier verschonen) tot huilen.

Oogontsteking

Let op: bij lensdragers groter risico op ernstig beloop! Zie contactadvies lenzen.

Open fractuur

Fractuurdelen staan in verbinding met de buitenlucht.

Parameter afwijkend

Urgent, ook zonder klachten, bijvoorbeeld RR > 220/120, kalium, magnesium, D-dimeer, natrium, calcium, anemie.

Petechiën/purpura

Petechiën

zijn speldenkopgrote (0,5-1 mm), rode of paarse puntvormige huidbloedingen (puntbloedingen). Deze huidbloedingen worden veroorzaakt door een minieme, oppervlakkige bloeditstorting.

Purpura:

de onderhuidse bloedingen worden groter. Dit kan voorkomen in een later stadium van ernstig beloop. De petechiën kunnen dan samenvloeien tot grote onderhuidse bloedingen.

Petechiën - en later purpura - kunnen wijzen op een ernstige aandoening, zoals meningitis.

Er zijn ook onschuldige oorzaken van petechiën, bijvoorbeeld in het gezicht, zoals na ondersteboven hangen op een rekstok, flink braken, persen of hoesten.

Quinckeoedeem

Zwelling van huid en slijmvliezen ten gevolge van een allergische reactie.

Rectaal bloedverlies

Verlies van helderrood bloed via het rectum, al dan niet met buikklasten. 'Hevig' is puur bloed (meer dan een kopje), ook zonder ontlasting. 'Gering' is enkele druppels bloed bij de ontlasting.

Risicogroep

Jonger dan drie maanden

Verminderde weerstand, zoals transplantatiepatiënten, en/of gebruik immuunsuppressie, chemotherapie

Bepaalde chronische ziekten, zoals ziekte van Addison, diabetes, hartfalen en nierfalen

Stolling afwijkend

Stollingsstoornis door ziekte of door gebruik van bloedverdunders met uitzondering van carbasalaat calcium (Ascal®), acetylsalicylzuur, clopidogrel (Plavix®, Grepid®) en ticagrelor (Brilique®).

Stridor

Acuut ontstane stridor (abnormaal hoorbare inspiratoire ademhaling) is een bedreigde A. Niet bedreigend is passend bij pseudokroep of langer bestaand/ niet acuut verergerd zoals bij astma of COPD.

Urineretentie

Volle blaas, aandrang maar niet in staat te plassen; is vaak zeer pijnlijk, leidt bij ouderen tot onrust.

Vaginaal bloedverlies

'Hevig': meer dan of gelijk aan een kopje bloedverlies (meer dan normale menstruatie) in een zeer korte tijd (5 minuten). Eventueel met grote stolsels (enkele cm groot) of een constante stroom van helderrood bloed. Bijv. één vol kraam- of maandverband in vijf minuten is hevig vaginaal bloedverlies. 'Matig' is minder dan een kopje bloedverlies (net zoveel als normale menstruatie) in korte tijd (20 minuten). Groter dan een 2-euro-muntstuk, bijvoorbeeld één vol kraam- of maandverband in 20 minuten, is matig vaginaal bloedverlies. Gering is af en toe druppelsgewijs of slijmerig bloedverlies. Kleiner dan een 2-euro-muntstuk.

Vegetatieve verschijnselen

Misselijkheid, transpireren, klam en/of het gevoel flauw te vallen.

Visusklachten / visusdaling

Gezichtsveldverlies, snel ontstane visusdaling of dubbelzien. Verdacht voor neurologisch probleem. Geldt niet voor herkenbare migraineklachten.

Wegraking

Een kortdurende bewusteloosheid die voorbij is en korter duurde dan 15 minuten, doorgaans hooguit 30 seconden.

zieke indruk kind

Naar het oordeel van de triagist! Hoe ziek is het kind? De duur van het ziek zijn zegt niets over de ernst.

Ernstig ziek:

blauwe lippen, versnelde ademfrequentie, verminderd bewustzijn, niet reageren op omgeving, niet meer mobiel, verminderde/geen spierspanning, kreunende ademhaling, jengelend huilen en/of ontoestbaar huilen.

Ziek:

onvoldoende drinken, bleek, hangerig en/of gedraagt zich anders.

Zieke indruk volwassene

Naar het oordeel van de triagist! Hoe ziek is de patiënt? De duur van het ziek zijn zegt niets over de ernst.

Ernstig ziek:

versnelde ademfrequentie, verminderd bewustzijn en/of niet adequaat reageren

Ziek:

ADL-activiteiten (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen)